

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Amos, Abdiam, Et Ionam Prophetas, Commentarij Francisci Lamberti Auenionensis

Lambert, François

Argentorati, 1525

VD16 B 3868

Pars Septima. Septimo prophetat de myterijs Christi & Ecclesiæ, multa
uere insignia & præclara.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35983

sint, hoc est, deiecta, perdita, imminuta, posteaquam ipsæ gentēs te absorbuerint, ita ut ab uniuersis qui ea conspexerint, spernantur, & pro nihilo habeantur.

PARS SEPTIMA.

Et in monte Sion erit saluatio, et erit sanctus.

Ad literam, in monte Sion et Hierusalem fuit salus, Christo & Apostolis prædicantibus. & misso etiam in signo uisibili spiritu sancto. Act. 2. Fuit quoque, uisibilis idem sanctus Domini, non dubium quin Christus, de quo Psal. 4. Scitote quoniam mirificauit Dominus sanctum suum, qui recte sanctus dicitur, quod per eum solum electi ex fide sanctificentur. Nimirum, ipse est nostra sanctificatio, iustitia, & redemptio. 1. Corin. 1. & sine ipso, prophani, carnales & impuri sumus. Verum est obseruandum, quod quemadmodum fideles uniuersi sunt uerum Abrahamæ semen, & Israëlites, ac filij promissionum Dei Rom. 9. ita Ecclesia ex eis collecta, est uera domus Iacob, & uerum regnum Israël, sedesque Davidis, & sic est uera Hierusalem, & uerus mons Sion, & quicquid ab eis possidetur, spectat ad terram ac terminos Israël, quandoquidem illis est promissa mundi hæreditas, ut multis locis probauimus. Et ideo ipsum uerbum perfectius impletur in Ecclesia, quam in monte Sion, ad literam, non quod perfectius uerbum habeat sanctorum Ecclesia nunc, aut sit habitura, quam olim Hierosolimis, & in monte Sion, sed in hoc, quod fuit in tempore solum in Sion, in Ecclesia autem permanet in seculum seculi. Cōfidimus autem, id tum maximo & insignius etiam in ipsis Israël terris futurum, cum Israël

N 3 in dierum

FRANC. LAMB. IN ABDIAM.

in dierum nouissimo in Christi Ecclesiam introibit. Est ergo in Ecclesia, uero non in Sion, saluatio, & est in ea sanctus Domini, nempe Christus in ea permanens, usque ad seculi consummationem. Mat. ultimo. Etenim est mons Dei, coagulatus & pinguis: mons in quo beneplacitum est deo habitare in eo, et id quidem in fine, id est, in sempiternum, Psal. 67. Est autem in Ecclesia sola, & non alibi saluatio, eo quod sanctus Domini, Christus in ea permanens, omnes in se credentes seruet & sanctificet. Ergo non est salus extra Ecclesiam Christi, neque alius quisquam a sancto Dei fideles sanctificat. Ergo nemo seruatur in Synagoga Antichristi, neque bullis ac figmentis eius, neque operibus, neque alia re, sed sola fide in Christum, quae nunquam est absque operibus uere bonis, quae sunt fructus eius.

Et possidebit domus Iacob, eos qui se possederant.

Non putes hoc de terreni principatus occupatiōe intelligi, sed de possessione & uictoria, quae est per uerbum Dei. Nam fideles, etiam si omnem mundi substantiam possideant, sunt tanquam non habentes, & non possidentes, eo quod iuxta praecipitum Domini, etiam ipsis quae possident, abrenuncient, et animo uendant, hoc est, parati sint uendere cuncta, si ad proximorum indigentia ex postularct. Utuntur namque hoc mundo, tanquam non uterentur. Sic ergo capitur: Domus Iacob. Christus, Apostoli, et discipuli, ac omnes ueri Dei loquorum ministri, quorum alij etiam iuxta carnem sunt ex domo Iacob, alij uero ex fide ad eam pertinent. Haec inquam

inquam, domus, gladio, & armis uerbi Dei uincet gentes,
 ita, ut iugo fidei colla subiciat, sicq; possidebit eas, quæ an-
 tē in eorum patrib. ipsam iacob domū iuxta carnem posse-
 derant: quod in signi cum gloria, post ultimam Israël con-
 uersionem futurū confidimus. Den q; domus ipsa iacob,
 id est, Ecclesia, possidetur, calcatur, atteritur, ab incredu-
 lis, Antichristis, ac uniuersis pietatis hostib. sed dies ueniēt
 quib. sancti obtinebunt regnū cum Christo, & eos qui nō
 resipuerint ex suis hostib. subijcient uel nolētes, et spiritus
 iudicio repbabit ac condemnabit. Hoc impletur quoti-
 die in electis, qui tamen si ab impijs iuxta carnē atterūtur,
 ipsi tamē se conterentes calcant, dū ob tormenta ab eis nū-
 nime uincuntur, neq; à ueritate dimouētur. Ceterū id mal-
 to præclarius et sublimius implebitur, cū in iudicio uniuers-
 si reprobi ab electis iudicabūtur, et apte condemnabūtur.
Erit domus iacob ignis, & domus ioseph
 flamma, & domus elau stipula. Et succende-
 tur in eis, & deuorabunt eos, & nō erunt reli-
 quia domus elau, quia dominus locutus est.

Domus ioseph includitur sub domo iacob, sed ideo spe-
 cialiter nominatur, ne putarent eā omnino obculū uitulo-
 rū, & longam captiuitatē reiectam. Nā quemadmodum
 in Amos uidimus, regnū israel intelligitur p̄ effraim, ex
 cuius tribu fuit Hieroboam filius Nabath rex, qui peccare
 fecit israel. At Effraim fuit ioseph filius, ideo et p̄ ioseph,
 & per Effraim, regnū decem tribuū capitur. Dicunt autē
 Hebræi, decē tribuum captiuitatē nondum solutā, duarum

FRANC. LAMB. IN ABDIAM

uero tribuum captiuitas, qua Babylonijs seruebāt, soluta
quidē est, uerum in grauiorē deciderunt. **Ad** literam autē,
sicut **Osee** 3. & in fine **Amos** probauimus, conuertendus
est totus **Israël**, in dierum nouiss. **Et** tum confidimus, q. ipsi
cōuersi ex omnib. tribubus **Israël**, erunt sicut ignis ei flam
ma, ardentēs spiritu sancto & zelo ueritatis, ita, ut domū
Esau sint incensuri, ignitis eloquijs **Domini**, haud secus at
que stipula igne consumitur. **Nonnulli** adserunt per **E**
sau gentes intelligi, quemadmodū per **Israël** fideles, cui e
narrationi non contradicimus. **Fuerūt** autē ex tribu **Iuda**
& **Beniamin** inter **Apostolos**, ut hi qui iuxta carnē iuncti
Christo erant, & **Paulus** fuit ex tribu **Beniamin**. **Certum**
autē non est, an de tribu **Effraim** & **Ioseph**, ac reliquis fue
rint inter eos. **Futurū** est autem, ut ex toto **Israële** cōuerso,
id est, ab electis eiusdem populi, sint in quib. hic sermo im
pleatur. **Et** erit domus **Iacob** & c. **Impletum** est ex parte,
sed quis negare potest adhuc implendum? **Impletur** quoq;
in electis, his maxime, quos ad uerbi sui ministerium **Deus**
uocat. **Nam** facit eos ignē & flammā, spiritu et sermonib.
ueritatis, & incendūt omnes, quos cōuertunt ex gentib. i
incredulis: quos ubi fide & spiritu, unū secum faciunt, qua
si eos uorant, nec cessabūt, donec absorpta prorsus. i. con
uersa fuerit domus **Esau**, id est, synagoga hypocritarū sive
Antichristorū & incredulorum. **Et** non erunt reliquiae do
mus **Esau**, id est, ipsius pditijs. synagoge. **Nam** aut incen
dentur igne spiritus **Dei**, in suam eternā salutem, & uere
conuertentur, aut quotquot non fuerint sic incensi & con
uersi in

uerſi, in lacum inferni, etiam electis eos iudicantibus, proij-
cientur, ad incendiū ſempiternū. Hoc tū apte implebitur,
cum mundus iudicabitur. Impoſſibile uero eſt, quin hoc
non impleatur. Quare? Quia Dominus locutus eſt. Quid
autem locutus eſt, niſi uerbum ſuum? At uerbum Domini
manet in eternum. Eſa. 40. Nam uerbum eius qui inuaria-
bilis eſt, mutari nō poteſt, eo q̄ ſempiterna ueritas ſit. Ad-
id autem ſepiſſime in Propheta inculcatur: Hec dicit Do-
minus Deus: Dominus locutus eſt: iuxta uerbum Domini:
ait Dominus Deus, & ſimilia, ut ex immutabilitate ac æ-
ternitate loquentis, uerbi quoq; eternitas ac inuariabili-
tas agnoſcatur.

Et hereditabunt hi qui ad Auſtrum ſunt, mō-
rem Eſau, & qui in campeſtribus, Philiftijm.
Et poſſidebunt regionem Eſſraim, & regio-
nem Samariæ. Et Benjamin poſſidebit Ga-
laad. Et tranſmigratio exercitus huius filio-
rum Iſrael, omnia loca Chanaanæorum, uſq;
ad Sareptā. Et tranſmigratio Hieruſalē, quæ
in Boſphoro eſt, poſſidebit ciuitates Auſtri.

Video plurimos ſuper eiſmodi locis multa dixiſſe, quæ
probare non poſſunt, imō neq; textui cōſentiunt, ſi præce-
dentia cū ſequentib; diligenter expendantur. Magni ſiqui-
dē periculi res eſt, de his quicquā ſpecialiter deſinire. Vbi
nos habemus, uſq; ad Sareptam, in Hebræo habetur, uſq;
Seraphat, quod Rabbi Solomō Francia eſſe dicit. Vbi autē
nos habemus, Boſphoro, Hebræi habent, Cephadar, quod

N s secundum

FRANC. LAMB. IN ABDIAM

secundum **Rabbi Solo.** **N**ispan a significat. **Q**uis aut putet
hos locos satis expositos, si dicat, ut quidam: **S**aminianus
iuit in Franciam, et **Iacobus** in **N**ispania, maxime cum hic
loquatur de exercitu & transmigratiōe? **D**eniq; **F**rancia
nō est terminus **C**hananeorū, nec **N**ispania est ad **A**ustrū
respectu **H**erusalem. **E**go omnino magis puto, summam
esse colligendā, ex omnib. id genus dictis, quod sine uerita
tis detrimento fit. **P**roinde obserua, hic nominari aliquot
regiones, quae **I**sraēlitis fuerūt infensissime, nempe **I**dumae
os, **P**hiliſtīm, **C**hananeos, per quos omnes fidelū ac uere
pietatis hostes intelligimus. **N**orū terras ipsi **I**sraēlitae, id
est, fideles, possidere dicuntur, cū eos uincunt ueritatis ser
monibus, ac fidei subiiciunt, ita ut in eorum terris sit **D**e
benedictio, gloria et laus. **F**orsan autem futurum est ad lite
ram, ut **I**sraēle dieb. ultimis conuerso, in terris hic positis,
sit tam aperta ueritatis professio, omnib. **I**sraēlitarum mi
nisterio uere conuersis, ut p. **I**sraēlis hereditate sint omnia
supputanda: quod tametsi aperte probare non possumus,
tamē neq; negare ualemus. **E**go multis animū meum com
mone facientibus puto futurum, ut id fiat, uerum nihil desi
nio. **A**t de his plura, sub finem **A**mos prophetae.

Et ascendent saluatores in montem **S**ion, iu
dicare montem **E**sau. **E**t erit domino regnū.

Ut sciant omnes qui sint, per quos **D**eus uicturus est
Idumaeos & alias gentes, ut ad **I**sraēlis transeant possessi
onem, hic seruatorum & iudicum uocantur. **N**i sunt **A**posto
li &

li, & uiri Apostolici, qui usq; in finem seculi erūt. **N**i quia pleni fuerunt, & erunt spiritu Dei, secundum eum iudicauerunt, iudicantq; qui ex eis nunc sunt, & in futurum iudicabunt, qui amodo surgent, & ideo seruato es adpellantur. Iudicium nanque, & uerbum diuini spiritus, fideles seruat. Idcirco quisquis purissime Dei uerbum annūciat, ostendens patenter, unde seruari possimus, nempe ex sola fide in Christum, omnium qui per fidem in ipsum uerbum seruantur, seruator quidam est, eo quod salutis uerbum administret. Verum id est summopere cauendum, ne putemus ab alio esse salutem, quam à Christo Domino. Ipse enim est unicum illud nomen sub caelo datum hominibus, in quo oporteat nos saluos fieri. Acto. 4. Christus ergo est seruator, quod potentia seruet: alij autem, tantum ob ministerium uerbi quo seruamur, seruatores dicuntur.

Nunc obseruent Episcopi & ministri eloquiorum Dei, quales eos esse, quidue ipsos facere, oporteat. Debent enim ascendere in montem Sion, per quem Ecclesiam capimus. Nimirum nisi sint in eo monte Dei, non nisi seducere & perdere possunt: Demum, id summe eos facere necesse est, ut sint & faciant iuxta eorum nomen, quod non potest alioqui fieri, quam pure, diligenter, & cum timore ac tremore annūciando uerbum Dei, quo solo nobis est ex fide salus. Idcirco uiderint, ne quidquam figmentorum carnis admisceant, ne nō potius fidelium euersores quam seruatores sint. Ultimo, sciant quod ad eos maxime spectat, iudicare motem Esau, hoc est, superbiam, altitudinē, mendacia,

FRANC. LAMB. IN ABDIAM.

mendacia, & omnem falsitatem Antichristorum, ac omnium incredulorum. In iudicium namque mundi, id est, ut damnentur, & reprobentur, opera eius. Christus in mundum uenit, & spiritum suum misit.

Quis det toti orbi terrarum, ut pulsus cunctis euersoribus, soli seruatores admittantur? Etenim cum hi suscipiuntur & habentur, ingens omnino est felicitas. Per eos namque colliguntur omnes e-

lecti in Ecclesiam sanctam, ut fiat regnum huius mundi Dei et domini nostri **IESU**

Christi, cui ac patri, & spiritui sancto, sit honor decus & imperium in secula seculorum

Amen.

FINIS.

Franci-